

วิชา งานกักเก็บพลังงาน
 ชื่อหน่วยการสอน การวัดความต้านทานภายในเซลล์
 ชื่องาน การวัดความต้านทานภายในเซลล์แบตเตอรี่ (Internal Resistance Measurement)

หน่วยที่ 1
 ใบงานที่ 1

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและวิธีการวัดความต้านทานภายในของเซลล์แบตเตอรี่ (Internal Resistance)
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือวัด Battery Tester หรือ Micro-Ohm Meter ได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินประสิทธิภาพของเซลล์แบตเตอรี่จากค่าความต้านทานที่วัดได้

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. แบตเตอรี่ทดสอบ เซลล์แบตเตอรี่ Lithium-ion, LiFePO4 หรือ Lead-acid จำนวน 3-5 เซลล์
2. เครื่องมือวัด Battery Internal Resistance Tester (เช่น YR1035+ หรือเครื่องมือมาตรฐานอุตสาหกรรม)
3. อุปกรณ์เสริม กระดาษทรายเบอร์ละเอียด (สำหรับทำความสะอาดขั้ว), ผ้าสะอาด
4. PPE แวนตานิรภัย, ถุงมือป้องกันสารเคมี/ไฟฟ้า
5. มอเตอร์ไซค์ไฟฟ้า (ทดสอบแบตเตอรี่)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Operating Procedure)

1. **Preparation** ทำความสะอาดขั้วแบตเตอรี่ให้สะอาด ไร้คราบออกไซด์ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจากการสัมผัส (Contact Resistance)
2. **Instrument Setup** เปิดเครื่องวัดความต้านทานภายใน และตั้งย่านวัดให้เหมาะสม (ส่วนใหญ่ใช้ย่าน $m\Omega$ - มิลลิโห์ม)
3. **Measurement Technique** ใช้ปลายเข็มวัด (Probes) กดลงบนขั้วแบตเตอรี่ให้แน่น (หลักการ 4-Wire Kelvin Connection)
  - 3.1 วัดค่าความต้านทานภายใน (R_i) และค่าแรงดันไฟฟ้า (V) พร้อมกัน
4. **Repeatability** ทำการวัดซ้ำ 2-3 ครั้งต่อหนึ่งเซลล์เพื่อให้แน่ใจว่าค่าที่ได้มีความเสถียร
5. **Recording** บันทึกค่าที่วัดได้ลงในตารางบันทึกผล

เซลล์ที่	แรงดันไฟฟ้า (V)	ความต้านทานภายใน ($m\Omega$)	สภาพทางกายภาพของเซลล์
1			
2			
3			
4			
5			
...			

วิชา งานกักเก็บพลังงาน
ชื่อหน่วยการสอน การวัดความต้านทานภายในเซลล์
ชื่องาน การวัดความต้านทานภายในเซลล์แบตเตอรี่ (Internal Resistance Measurement)

หน่วยที่ 1

ใบงานที่ 1

สรุปผลการปฏิบัติงาน

(ให้นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ระหว่าง "ความต้านทานภายใน" กับ "ความสามารถในการจ่ายกระแส" และเปรียบเทียบผลที่ได้กับค่ามาตรฐานจาก Datasheet ของแบตเตอรี่รุ่นนั้นๆ)

คำถามวิเคราะห์ผล (Critical Thinking)

1. หากแบตเตอรี่มีค่าความต้านทานภายในสูงขึ้นเรื่อยๆ จะส่งผลกระทบต่อ "ความร้อน" ของแบตเตอรี่ขณะใช้งานอย่างไร
ตอบ .....
2. ทำไมเครื่องวัดความต้านทานภายในส่วนใหญ่จึงใช้สัญญาณ AC (1kHz) ในการวัด แทนการใช้ไฟ DC ทั่วไป
ตอบ .....

วิชา งานกักเก็บพลังงาน

ชื่อหน่วยการสอน การคัดเลือกเซลล์

ชื่องาน การคัดเลือกเซลล์แบตเตอรี่เพื่อการประกอบระบบกักเก็บพลังงาน (Cell Grading and Matching)

หน่วยที่ 1

ใบงานที่ 2

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเกณฑ์ในการคัดเลือกเซลล์แบตเตอรี่ (Capacity, IR, Voltage) ก่อนการประกอบ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคัดแยกกลุ่มเซลล์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน (Cell Matching) ได้ถูกต้อง
3. เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดความไม่สมดุลของเซลล์ (Cell Imbalance) ในระบบกักเก็บพลังงาน

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. เซลล์แบตเตอรี่ (เช่น LiFePO4 หรือ Li-ion) จำนวน 8-16 เซลล์ (สำหรับคัดเลือก)
2. เครื่องมือวัด Battery Internal Resistance Tester (วัดค่า IR และ Voltage)
3. Battery Capacity Tester (เครื่องทดสอบการคายประจุ)
4. อุปกรณ์ทำสัญลักษณ์ สติกเกอร์ หรือ ปากกาเขียนโลหะ (Marker)
5. PPE แว่นตานิรภัย, ถุงมือฉนวน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Cell Matching Procedure)

1. Visual Inspection ตรวจสอบสภาพภายนอกของเซลล์ทุกก้อน (ต้องไม่บวม, ไม่บวม, ไม่มีคราบน้ำยาเยิ้ม)
2. Voltage Sorting วัดแรงดันไฟฟ้าของทุกเซลล์ และบันทึกค่า (เซลล์ที่นำมาประกอบกันควรมีแรงดันต่างกันไม่เกิน 0.05V)
3. Internal Resistance (IR) Check วัดความต้านทานภายในของทุกเซลล์ (ควรมีค่าต่างกันไม่เกิน 5-10%)
4. Capacity Test นำเซลล์ไปทำการคายประจุ (Discharge) เพื่อหาความจุจริง (Ah) ของแต่ละเซลล์
5. Grouping (การจัดกลุ่ม) นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกเซลล์ที่ "ดีที่สุดและใกล้เคียงกันที่สุด" มาไว้ในชุดเดียวกัน

เซลล์ที่	แรงดัน (V)	ความต้านทาน (mΩ)	ความจุจริง (Ah)	ผลการคัดเลือก (ผ่าน/ไม่ผ่าน)	หมายเหตุ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
...					

วิชา งานกักเก็บพลังงาน
 ชื่อหน่วยการสอน การคัดเลือกเซลล์
 ชื่องาน การคัดเลือกเซลล์แบตเตอรี่เพื่อการประกอบระบบกักเก็บพลังงาน (Cell Grading and Matching)

หน่วยที่ 1

ใบงานที่ 2

เกณฑ์การตัดสินเพื่อการจัดกลุ่ม (Matching Criteria)

1. แรงดันไฟฟ้าต่างกันสูงสุดไม่เกิน V
2. ความต้านทานภายในต่างกันสูงสุดไม่เกิน ..... $m\Omega$
3. ความจุจริงต่างกันสูงสุดไม่เกิน ..... Ah

6. สรุปผลการปฏิบัติงาน

(ให้นักเรียนสรุปว่า จากเซลล์ทั้งหมดที่ทดสอบ สามารถคัดเลือกเซลล์ที่สมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปประกอบแพ็คเกจได้จำนวนกี่ก้อน และก้อนที่ "ไม่ผ่าน" มีสาเหตุมาจากอะไร)

.....

.....

.....

7. คำถามท้ายใบงาน

1. หากเรานำเซลล์ที่มีความจุ (Capacity) ต่างกันมากมาประกอบเป็นแพ็คเกจเดียวกัน จะส่งผลเสียอย่างไรต่อระบบ
 ตอบ .....
2. ในการเลือกเซลล์มือสอง (Second Life) ขั้นตอนใดในใบงานนี้สำคัญที่สุด เพราะเหตุใด
 ตอบ .....